

Ziekteoverbrengertje: een besmettelijk spel!

Deelnemers			Spel		Begeleiding
Aantal	Leeftijd	Doelgroep	Spelsoort	Duur	Aantal
 20 of meer	 13-15 jaar	 JRK-groep	 Bos- en stadspel	 30 minuten	 4, waarvan 2 met goede kennis van eerstehulptechnieken (b.v. jeugdmonitoren van JRK)

Vorbereiding

Kopieer de aërobe en anaërobe bacteriën van deze fiche op kleine kaartjes.

Kopieer de HAC en de zuurstofwater (H_2O_2) van deze fiche op een A4-blad. Elk A4-blad bevestig je met een veiligheidsspeld op de trui van een begeleider.

Pas de opdrachten aan aan wat de deelnemers al kennen van eerste hulp.

Materiaal

- 2 lijsten met opdrachten van deze fiche
- papiertjes met aërobe en anaërobe bacteriën van deze fiche
- blad met HAC op getekend van deze fiche
- blad met zuurstofwater op getekend van deze fiche
- 4 veiligheidsspelden
- touw
- 4 windels
- 2 driehoeksverbanden
- fotodoosje

Activiteit

Verdeel de deelnemers in 2 ploegen. 2 begeleiders nemen elk een groep mee naar hun ploegkamp in het bos. De deelnemers worden per twee aan de voeten vastgebonden. Het duo krijgt elk een verschillend kaartje: de ene krijgt een aërobe bacterie en de andere een anaërobe. Ze zijn ziekteoverbrengers en moeten de kaartjes overbrengen naar het kamp van de andere ploeg. De bedoeling is dat de ploegen zoveel mogelijk ziektes overbrengen.

Onderweg lopen er ontsmettingsmiddelen rond (begeleiders): HAC'jes (ontsmettingsmiddel tegen

aërobe bacteriën) en H_2O_2 'tjes (zuurstofwater; product tegen anaërobe bacteriën zoals tetanus). Indien het duo door een HAC'je getikt wordt moet de deelnemer met de aërobe bacterie een opdracht uitvoeren, indien de pakker een H_2O_2 'tje is komt de anaërobe bacterie aan de beurt voor een opdracht. Indien de opdracht niet goed wordt uitgevoerd moet het kaartje worden afgestaan en doet de begeleider de techniek correct voor of geeft het juiste antwoord op de vraag.

Anaërobe bacteriën zijn micro-organismen die niet kunnen overleven in een zuurstofrijk milieu, en dus efficiënt bestreden kunnen worden met zuurstofwater. Aërobe bacteriën vertoeven wel in milieus met zuurstof.

Opdrachten:

- Demonstreer het stelpen van een ernstige bloeding met behulp van twee windels en een filmdoosje.
- Vraag: wat is het verschil tussen een aërobe en een anaërobe bacterie?
Een anaërobe bacterie kan niet tegen zuurstof, en bevindt zich dus in zuurstofarme milieus. Ter info: Tetanus (klem) is een voorbeeld van een anaërobe bacterie. Vooral bij vuile schaafwonden en wonden veroorzaakt door verroeste voorwerpen is de kans op tetanus groot.
- Demonstreer een draagverband van de onderarm.
- Vraag: wat is geen ontsmettingsmiddel: HAC, Isobetadine of ether?
Ether is geen ontsmettingsmiddel, maar dient bijvoorbeeld om lijmresten van een pleister weg te werken.
- Demonstreer een spiraalverband van de pols.

- **Vraag: Moet je een wonde altijd ontsmetten?**
Een wonde moet worden ontsmet als er bacteriën en virussen aan kunnen, dus in het geval van open wonden. Een snij-, schaaf-, steekwonde ontsmet je, brandwonden met open blaren ook. Een brandwonde van de eerste graad of een inwendige bloeding niet.
- Demonstreer het afdekken van een hand met een driehoeksverband.
- **Vraag: om de hoeveel jaar moet je je laten inenten tegen tetanus?**
Om de 10 jaar
- Demonstreer de veiligheidshouding.
- **Vraag: Kan je het nummer 112 gebruiken in de Verenigde Staten?**
Toch niet om de hulpdiensten (100, 112) te bellen. 112 is een Europees nummer. In de Verenigde Staten gebruiken ze 911.
- Demonstreer het scharnierverband van de knie.
- **Vraag: Welke kleur heeft een banaan?**
Als ze nog niet rijp is groen, als ze rijp is geel, als ze rot is zwart.
- Demonstreer het spiraalverband van de onderarm
- **Vraag: Is HIV een bacterie of een virus.**
HIV is het aids-virus.
- Demonstreer het afdekken met een driehoeksverband van een openbeenbreuk aan de onderbeen.
- **Vraag: Mag je een brandwonde afkoelen met slootwater?**
Als je niets anders hebt is dat toegelaten, ondanks het gevaar voor infecties. Eerst water, ontsmetten kan later!
- Demonstreer een aap met tandpijn!

Bijkomende ideeën

Zoek eens in de bibliotheek informatie op over micro-organismen, bacteriën en virussen. Zoek ook naar prentjes. Probeer eens uit te vissen waar er allemaal veel (en schadelijke) micro-organismen zitten (afwas, WC, deurklink,...) en breng ze in beeld door op deze plaatsen in het JRK-lokaal een prentje van micro-organismen te plakken met de namen van de organismen en een korte uitleg waarom ze schadelijk zijn. Zo besef je pas hoe 'vies' sommige dingen kunnen zijn, ook al lijken ze proper.

Meer info

Klik op de site <http://www.belgianmedicare.com/> op de rubriek 'ziekte & aandoeningen' en je krijgt een lijst van ziekten en kwalen. Ook wachtdiensten, noodnummers, verenigingen... vind je er terug.

In het handboek 'Helper' van vzw Vormingsinstituut van Rode Kruis-Vlaanderen vind je meer informatie over besmetting en ontsmetting.

Bron: JRK-Startdag (2001)

